

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 417, fremsættelsen i tidenden sp. 1226).

Teichert: Jeg har ikke ret mange bemærkninger at gøre til det foreliggende lovforslag, fordi jeg finder det unødvendigt at gå i detaljer, da lovforslaget er meget tydeligt affattet og den højtærede landbrugsminister i den skriftlige fremsættelse har motiveret lovforslaget klart og præcist.

Udlånsloven er jo velkendt i det høje ting, da vi får den til behandling hver gang, der sker forandringer i de økonomiske forhold, som gør en ajourføring nødvendig. I henhold til de foreliggende oplysninger udgør prisstigningen ved opførelse af nye bygninger 12,7 pct. En sådan stigning kan ikke bæres af de unge mennesker, der ønsker at gøre brug af statshusmandsloven for derved at komme i besiddelse af egen bedrift. Det er i forvejen dyrt at starte, kapitalbehovet er større end nogen sinde. Skal en alt for stor del af egenkapitalen investeres i bygninger, går det ud over investeringerne i produktionsapparat, inventar, besætning, udsæd, kunstgødning m. m. Ud fra disse betragtninger er en regulering afgjort nødvendig.

De sidste års udvikling inden for landbruget med en dalende forrentningsprocent burde medføre dalende priser på jord og ejendom, men det modsatte er tilfældet, og derfor er jeg også på dette punkt enig i forslaget om en forhøjelse af jordkøbslånene. Skal der fortsat være mulighed for ad denne vej at oprette nye selvstændige landbrug, er denne regulering nødvendig.

Lad mig i øvrigt tilføje, at den usikkerhed, vi vel alle føler med hensyn til fremtiden, også giver sig udslag i selve udformningen af lovforslaget. Der foreslås en nedsættelse på 7 mill. kr. til oprettelsen af nye brug, og lånesatsen til den mindste bygningstype er fjernet, fordi den ikke mere passer til de krav, der stilles. Beløbet til erhvervelse af tillægsjord til de for små brug og til udvidelse og modernisering af bygninger, som er nødvendiggjort af suppleringen, foreslås forhøjet med 3 mill. kr. Denne ud-

vikling taler sit tydelige sprog til os, og vi bliver nødt til at indstille os på at tage ved lære heraf.

Den industrielle udvikling og beskæftigelsessituationen, som vi kun kan glæde os over, har allerede bevirket en kraftig omstilling på landbrugets område. Denne omformning er ikke nær tilendebragt endnu, men efterspørgslen efter nye brug er stort set standset i adskillige områder, hvor industrien trækker de unge mennesker til sig.

Alligevel skal man efter min mening være forsigtig med at bedømme situationen derhen, at det er forbi med de mindre selvstændige ejendommers eksistensberettigelse. De har været og er stadig et uundværligt led i vor samfundshusholdning, og på samme måde repræsenterer de værdier, der ikke kan gøres op i kroner og øre.

Vi har jo i Jylland og især i Sønderjylland store folketomme områder, som kunne gøres produktive som erstatning for de store arealer, der hvert år sluges af samfundets behov. Disse områder kan give eksistens til mange dygtige familier i fremtiden, og efterspørgsel er der.

Til de partier, der vil løfte pegefingeren her i tinget og andre steder for at advare imod fortsat udstykning på de hidtidige vilkår, også med hensyn til brugsstørrelsen, vil jeg sige, at vi er undergivet udviklingens lov. Følger vi den ikke, vil befolkningen nok reagere og vise, hvilken vej vi skal gå også på det område.

Inden for mit parti har vi den samme usikre indstilling over for de mange problemer, der er i støbeskeen, som vel også andre partier kan have, men vi er interesseret i en brugsform, der giver den bedst mulige og billigst mulige produktion, og vi er interesseret i en udvikling, der skaber så mange selvstændige og levedygtige ejendomme som muligt, hvor familien kan klare det daglige arbejde ved egen indsats, betale hver sit og føre en tilværelse, der giver glæde i arbejdet. Det foreliggende lovforslag er et bidrag i den retning. Der kan være enkelte ting, som vi gerne vil tale med landbrugsministeren om, men det kan jo ske i det udvalg, der vil blive foreslået nedsat. Socialdemokratiet er interesseret i en fordomsfri drøftelse i dette udvalg og i en hurtig gennemførelse af lovforslaget.